

**Stichting Speelgoedmuseum
'Op Stelten'**

Jaarverslag 2023

Speelgoedmuseum 'Op Stelten'
Zandheuvel 51- Oosterhout – www.speelgoedmuseum.nl

ONTWIKKELINGEN 2023

Het jaar 2023 was in vele opzichten een overgangsjaar. Het was voor het eerst sinds 2020 een volledig 'Corona'-vrij jaar (hoewel kleinere uitbraken zo nu en dan de kop op staken). Dit had zijn weerslag op het bezoek: ruim 10.000 reguliere, betalende bezoekers, waarvan een groeiend aandeel met Museumkaart. Inclusief incidentele, gratis bezoekers - o.a. stembureau, urban run, bijeenkomsten Biënnale - zelfs 12.500 (tegenover 7.500 bezoekers in 2022). Hiermee zijn we nog één stap verwijderd van ons bezoekersrecord van 15.000 in 1019!

Tegelijkertijd is hard gewerkt aan een complete vernieuwing van het museum. Vóór de zomer werd - gebaseerd op het in Coronatijd vastgestelde beleidsplan- samen met ontwerpstudio Mudware het Masterplan voor het volledig vernieuwde museum afgerond. In het voorjaar 2024 wordt de oplevering van het schetsontwerp verwacht. Als we dit tempo vasthouden, hopen we dat het museum eind 2025 een complete metamorfose heeft doorgemaakt. Cruciaal hierbij is de financiële ondersteuning van gemeente Oosterhout en cultuurfondsen bij de hiervoor noodzakelijke investeringen.

Inmiddels zijn ook stappen gezet in de uitbouw, professionalisering en verjonging van de organisatie. Om te beginnen is het mooi te constateren dat de vrijwilligersorganisatie, die het zwaar te verduren had in Coronatijd, weer op volle sterkte is. Met ondersteuning van gemeente zijn ook gelden vrijgemaakt voor professionele begeleiding van de vrijwilligersorganisatie. Hiermee gaan we in 2024 aan de slag. Parallel hieraan is bewust ingezet op vernieuwing en verjonging van het bestuur. Hiervoor is de periode 2023-2024 uitgetrokken.

Ook in het kader van de verduurzaming van het museum zijn belangrijke stappen gezet. Met een substantiële bijdrage van de Rabobank en een lening vanuit de gemeente Oosterhout zijn bijna 100 zonnepanelen geplaatst en zijn we qua elektriciteitsvoorziening in hoge mate zelfvoorzienend.

En tot slot hebben onze vrijwilligers een jaar lang hard gewerkt om een zo breed mogelijk scala van bezoekers heel gastvrij te ontvangen en dagelijks te laten zien hoe leuk én belangrijk spelen is voor kinderen én volwassenen. Dank en hulde hiervoor!

COLLECTIE

In het verslagjaar 2023 heeft de stichting collectie speelgoed onderzocht wat de vernieuwingsplannen van het speelgoedmuseum betekenen voor de collectie. Er is op basis van de eerste concepten van Mudware (bureau dat de vernieuwing begeleid en ontwerpt) een concept collectieplan opgesteld. Een belangrijke wijziging is dat we speelgoed willen laten zien en verzamelen vanuit het verleden tot nu en niet meer tot 20 jaar geleden. De tentoonstelling zal in de toekomst vooral gebaseerd worden op de verhaallijnen die we willen vertellen, die dan doorlopen tot het heden.

De betekenis van de vernieuwing voor de collectie is enerzijds dat de periode van 1970 tot nu nog miste, en anderzijds dat de bestaande collectie gewaardeerd moet worden.

Het recente speelgoed is deels opgevuld met behulp van donaties. Daarnaast is een begin gemaakt met het waarden van de collectie, hiervoor is een projectplan collectie waardering geschreven en is een waarderingsformulier gemaakt op basis van het collectie waarderingsformulier van het Ministerie van OCW: Op de museale weegschaal.

Het bestuur van de collectie stichting heeft 1 maal vergaderd met directie en voorzitter van het museum.

WISSELTENTOONSTELLINGEN EN OVERIGE EXPOSITIES

Ook in verslagjaar was er in de wisselzaal en het museumcafé een aantal bijzondere tentoonstellingen ingericht:

- Van 31 maart tot 27 augustus was de expositie “La Parade” te zien, een prachtig overzicht van het illustratieve vrije werk van kunstenaar en illustrator Marjolein Krijger. Marjolein heeft zich voor deze expositie laten inspireren door de collectie van het museum en met name door één van de parels die het museum rijk is, het Humpty Dumpty Circus uit 1904.
- Van 6 oktober tot 6 januari 2024 was de wisselzaal het decor voor “Ooit Gebouwd, het Land van Ooit in Lego”. Als groot liefhebber van het Land van Ooit én Lego-adept bouwde Paul Toxopeus vele jaren aan een miniatuurversie van dit inmiddels ter ziele gegane attractiepark.
- Vanaf 27 november werden in het museumcafé kerststallen uit de collectie van Toon Timmermans geëxposeerd.

OVERIGE ACTIVITEITEN

- **Verkiezingen**
Op 15 maart was het Museumcafé stembureau voor de Provinciale Statenverkiezingen. En op 22 november konden kiezers in het museum hun stem uitbrengen bij de Tweede Kamerverkiezingen.
- **Jeugdactiviteiten**
Gedurende de zomervakantie 2023 was het Speelgoedmuseum weer betrokken bij De Zomerkaravaan, een gemeentelijk project voor kinderen van 5-12 jaar die niet op vakantie kunnen. Gedurende 6 weken werd in de zomervakantie op woensdagmiddag een workshop Meccano gegeven door vrijwilligers van het museum. Er was veel animo voor en kinderen kwamen wekelijks bouwen aan een draaimolen.

In het museum bestaat de mogelijkheid om samen met (maximaal 10) leeftijdgenootjes een verjaardagsfeestje te vieren. Een spannende speurtocht door de museumzalen waarbij allerlei spel-opdrachten worden gedaan vormt het hoofdbestanddeel van het feestje. Omdat bijna alle basisscholen een continuurooster draaien moesten de verjaardagsfeestjes later beginnen dan toen de leerlingen nog vrij waren op woensdagmiddag. Er werden afgelopen jaar 8 feestjes aangevraagd.
- **Educatie**
In het kader van het erfgoedprogramma Museumschatjes, een educatief programma voor de leerlingen van groep 5/6 van de basisscholen, mochten we in verslagjaar 338 kinderen verwelkomen. Daarnaast verzorgt het museum sinds 2014, ook in samenwerking met Erfgoed Brabant, het project “Overgisteren” voor groep 1/2 van de basisschool. Dat trok in 2023 329 deelnemende kinderen.
Buiten deze twee projecten brachten daarnaast nog eens 20 kinderen met hun school een bezoek aan ons museum.
Op 22 februari organiseerden gemeente en H19 de workshop ‘Rattenvanger’ in het museum. Kinderen maakten een rattenflat van afvalmateriaal.

In het kader van het 25-jarig bestaan van de school kwamen de kinderen van De Touwbaan in april naar het museum voor het Hoedjesproject. En op 22 december ontvingen we 15 leerlingen van het Frencken, VWO 4-5-6, in het kader van een kerstproject van de school.

- **Ontvangsten bijzondere gasten/groepen**

Op donderdag 16 februari was Prins Mienus XV met Groot Gevolg te gast in ons museum voor een frietmaaltijd. Voor de laatste keer, want met het vertrek van de carnavalscollectie eind 2022 is er ook een eind gekomen aan bijzondere band met De Smulnarren.

Ook in 2023 was de organisatie van de h3h Biënnale te gast in ons museum. In het museumcafé vonden van januari tot juni intakegesprekken plaats met de vrijwilligers van de Biënnale.

- **Maatschappelijke stage**

Via Oosterhout voor Elkaar Young zijn maatschappelijke stages georganiseerd. Scholieren worden daarbij actief gevraagd om zich in te zetten voor maatschappelijke organisaties en daarvoor vrijwilligerswerk te doen. Deze stages gelden ook als Maatschappelijke stage. Het speelgoedmuseum is een samenwerkingsverband aangegaan met Oosterhout voor Elkaar Young om jongeren de kans te bieden voor een stage in het museum. De vrijwilligerscoördinator van het museum neemt deel aan de vergaderingen en de begeleiding van de leerlingen. Er hebben 9 leerlingen deelgenomen

- **Bijzondere activiteiten**

Op 1 mei was het museum plaats van handeling voor de officiële presentatie van de hernieuwde uitgave van het boek "De Heilige Driehoek". Auteur Cock Gorisse overhandigde het eerste exemplaar daarvan aan burgemeester Mark Buijs.

Op 13 september was er een Speelgoedruilbeurs, georganiseerd vanuit het project Duurzaamheid door de gemeente.

Het zelfgemaakte poppenhuis van Svetlana, een vluchteling uit Oekraïne, was op 18 oktober te zien in het Museumcafé.

Op 22 oktober hield de poppendokter spreekuur in het museum.

PERSONELE ORGANISATIE

Samenstelling bestuur Speelgoedmuseum 'Op Stelten'

Gré Beekers	voorzitter
Sjef Kock	secretaris
Mattie Broekmans	penningmeester
Ben de Rooij	vicevoorzitter
Ellen de Bonth	lid

In de loop van verslagjaar werd de al geruime tijd openstaande vacature in het bestuur vervuld.

Het bestuur vergaderde dit jaar zeven keer.

Samenstelling managementteam

Aan het eind van verslagjaar was de samenstelling van het managementteam als volgt:

Annemarie Nieuwenhuijse	directeur
Lisette Rasing	vrijwilligerscoördinator
Joke van Wezel	coördinator educatie
Ria de Roon	coördinator horeca
Karin van Opdorp	coördinator activiteiten
Theo Biemans	coördinator exploitatie en beheer
Richard Kuijters	coördinator team techniek

Het managementteam kwam in 2023 12 keer bijeen (om de 4 weken).

Vrijwilligers

Het Speelgoedmuseum 'Op Stelten' draait uitsluitend op de inzet van vrijwilligers. Dit is een punt dat voortdurend aandacht vraagt. Aan het eind van 2023 waren er 58 vrijwilligers (5 nieuwe vrijwilligers; 3 mensen zijn vertrokken) actief in het museum. Dit is inclusief de vrijwilligers in het bestuur van de collectiestichting. Een persoon doet dit vrijwilligerswerk in afwachting van een nieuwe baan, met behoud van uitkering en is begonnen aan een studie. Om onze ambities waar te kunnen blijven maken is en blijft het werven van nieuwe mensen prioriteit.

Speciaal voor onze vrijwilligers worden in het jaar meerdere activiteiten georganiseerd om de onderlinge band te versterken. Zo vierden we op 16 juni samen met de vrijwilligers het veertigjarig bestaan van het speelgoedmuseum. De mannen van het gezelschap RKMOMB&Z, waarin de Waskruizen (oud-leden van d'Askruizen) te herkennen zijn, brachten een gezellig en leuk programma over Poeziealbums. Dat, gecombineerd met een buffet, zorgde voor een geslaagde avond.

Het jaarlijkse museumuitje ging eind september naar Breda, waar het vernieuwde Stedelijke Museum en SPEEL aan de Speelhuislaan werden bezocht. Aansluitend werd in het museumcafé gezellig gegeten. En op 23 december konden we weer met zijn allen genieten van een kerstontbijt.

Op 21 maart en 9 oktober vonden de vrijwilligersvergaderingen plaats. De besluitenlijsten van de MT-vergaderingen liggen -na vaststelling- ter inzage voor alle

vrijwilligers van het museum. Alle bijzonderheden en afspraken worden per mail of via het journaal verspreid.

Op 25 september hebben 22 vrijwilligers (gastvrouwen en -heren) de BHV-cursus/training gevolgd.

ONDERHOUD / GEBOUW / OVERIGE

In januari is het museum aangesloten op glasvezel.

De gemeente heeft achter het museum een unit geplaatst. Deze unit vervangt de werkplaats van Team Techniek. Om veiligheidsredenen mag op de bovenverdieping van het museum alleen nog collectie opgeslagen en geregistreerd worden; andere werkzaamheden zijn er niet toegestaan. In de loop van het jaar is de voormalige werkplaats leeggeruimd en in december was deze ruimte gereed voor opslag.

In maart-april is het platte dak vernieuwd en is de belastbaarheid ervan verhoogd. Eind augustus zijn vervolgens de zonnepanelen geplaatst.

In verslagjaar is verder een aantal kleine mankementen door of in opdracht van de eigenaar van het pand, de gemeente Oosterhout, hersteld.

Er is door de afdeling techniek veel gedaan.

- Het Meccano-eiland is voorzien van gondels voor de kabelbanen, een nieuw interactief mengpaneel wordt voorbereid.
- In de berging bij de toiletten is een werkplaats(je) gerealiseerd voor o.a. zagen, boren, timmeren (wat veel stof oplevert) en schilderen.
- De Unit is ingericht voor het conserveren van speelgoed.
- De voormalige Techniekrimte is ingericht met stellingen voor het opbergen van de speelgoedcollectie.
- Op verschillende plaatsen is gestukt, geschilderd en gerepareerd, zowel binnen als buiten, steeds in overleg met de afdeling Vastgoed van de Gemeente.

De gemeente heeft gezorgd voor onderzoek van de vloeren die omhooggekomen zijn. Helaas nog steeds geen oorzaak gevonden. Het euvel is wel verholpen door de vloerplanken in te korten.

Het tuinonderhoud is ook in goede handen bij twee museumvrijwilligers. De bloembakken die we van de Gemeente gekregen hebben -ook achter het museum- worden per seizoen beplant met bloeiende planten.

FINANCIËLE BIJDRAGEN: SUBSIDIES/SPONSORING/DONATIES

Het museum mag zich verheugen op financiële medewerking van de gemeente Oosterhout. We betalen huur aan de gemeente en krijgen subsidie in huisvestingskosten, hetgeen met een maximum is vastgesteld. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd, de subsidie vooralsnog niet. De gebruikerslasten zijn voor rekening van het museum.

In november heeft de gemeenteraad besloten om de subsidie aan het museum gedurende 5 jaar structureel te verhogen met € 20.000,-. Deze extra subsidie is bedoeld om een professionele kracht aan te kunnen stellen die zorgt voor ondersteuning en verlichting van de taken van vrijwilligers.

FINANCIËN

Bestemming exploitatieresultaat

Overeenkomstig het voorstel van de penningmeester heeft het bestuur besloten om het negatief exploitatiesaldo van € 8.732,- over het boekjaar 2023 ten laste te brengen van het eigen vermogen.

Oosterhout, april 2024

Gré Beekers,
voorzitter

Ben de Rooij,
secretaris

